

Hvad er uskiftet bo?[©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
Advotax Advokatfirma*

www.v.dk

En ægtefælle eller samlevers dødsfald har store konsekvenser for den længstlevende på alle mulige måder. Men de økonomiske konsekvenser kan trods alt foregribes og måske afbødes ved rettidig omhu.

Der ligger en stor tryghed i at vide, hvordan den længstlevende er stillet økonomisk ved et dødsfald. Det gælder ikke mindst ved dødsfald i unge familier, hvor livsopsparingen først lige er begyndt, og kreditforeningslånet i den ny bolig nærmer sig skorstenen.

Det er derfor en rigtig god ide at overveje konsekvenserne ved et pludseligt dødsfald, og navnlig få et overblik over den økonomi, som pludselig kan blive en realitet.

De juridiske konsekvenser af dødsfaldet kan have afgørende betydning for regnestykket over økonomien. Men i mange tilfælde kan ægtefællerne eller de ugifte samlevende selv fastlægge de juridiske og dermed også de økonomiske konsekvenser ved oprettelse af testamente og for ægtefæller eventuelt ægtepagt.

Som et helt enkelt eksempel kan nævnes muligheden for at begunstige en samlever i et testamente med arv. Er der ikke oprettet testamente, arver samleveren intet. Det vil f.eks. betyde, at den afdøde samlevers andel af friværdien i parternes fælles ejerbolig vil tilfalde afdødes børn. Og er der ingen børn, vil friværdien tilfalde afdødes forældre. Den fordeling kan være ødelæggende for længstlevendes muligheder for at blive boende i ejerboligen.

Uskiftet bo

For gifte personer med formuefællesskab (tidligere betegnet fælleseje) kan muligheden for at overtage dødsboet efter den førstafdøde ægtefælle være en mulighed.

Lørdagsartiklen 6. marts 2021

Etablering af et uskiftet bo er udtryk for videreførelse af formuefællesskabet, og indebærer - i meget grove træk - at afdødes formue, som den var ved dødsfaldet, opretholdes og videreføres af den længstlevende ægtefælle og således, at den længstlevende ægtefælle udøver en ejers rettigheder, ikke blot over egen formue, men også over afdødes formue. Det betyder i første række, at der ikke skal udredes arv til afdødes (øvrige) arvinger, og at længstlevende inden for visse rammer frit kan disponere over de formueaktiver, som ved dødsfaldet tilhørte førstafdøde.

Etablering af uskiftet bo er for den længstlevende ægtefælle i mange tilfælde den mest enkle og mest lempelige håndtering af den økonomiske side af dødsfaldet.

Ved overvejelser om uskiftet bo er det dog væsentligt at være opmærksom på, at en række betingelser skal være opfyldt, herunder, og med visse modifikationer, at længstlevende er solvent.

Efterlod afdøde sig kun livsarvinger (børn, børnebørn m.v.) fra ægteskabet med længstlevende, har længstlevende i forhold til livsarvingerne krav på at overtage boet til uskiftet bo, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Efterlod afdøde sig derimod også livsarvinger (børn, børnebørn m.v.) fra tidligere ægteskaber m.v. - i loven betegnet "særlivsarvinger" - kan boet kun udleveres til uskiftet bo med samtykke fra særlivsarvingerne.

Da uskiftet bo er udtryk for en videreførelse af formuefællesskabet, og da særeje ikke er omfattet af formuefællesskabet, kan et særeje ikke indgå i det uskiftede bo. Det betyder, at havde afdøde særeje, vil formue omfattet af dette særeje ikke kunne indgå i et uskiftet bo. Særejeformuen skal således skiftes og udredes til afdødes arvinger ved dødsfaldet herunder til ægtefællen. Skilsmisssæreje, som ophører ved dødsfaldet og får status som formuefællesskab, vil dog kunne indgå i et uskiftet bo.

— o —